

UTSTÄLLNINGSKOLLEGIET

C7: MAXIMAFILATELI

Riktlinjer för bedömning

1. Inledning

Dessa riktlinjer har utarbetats av FIP:s kommission för maximafilati för att ge praktiska råd om tillämpningen av FIP:s allmänna reglemente för bedömning av exponat vid FIP-utställningar (GREV) och Specialreglementet för bedömning av maximafilateli (SREV).

Observera: Dessa riktlinjer innefattar reglerna i SREV.

Riktlinjerna har till syfte att vägleda utställare och jury avseende:

1. Definition och kännetecken
2. Principer för uppbyggnad av exponat, samt
3. Bedömning av maximafilateliexponat.

2. Definition och kännetecken

Maximafilateliexponat innehåller enbart vykort som uppvisar en **visuell** överensstämmelse mellan följande tre element:

- vykort
- frimärke på vykortets bildsida,
- poststämpel.

Maximafilateli baseras på att full överensstämmelse uppnås mellan ämne, plats och tid.

3. Principer för uppbyggnad av exponat

De ingående elementen i ett maximumkort (frimärke, vykort, poststämpel) ska uppfylla följande regler:

3.1 Frimärket

- a. Begreppet ”frimärke” avser frimärken utgivna av postorganisation (postförvaltning) med uppgift att tillhandahålla posttjänster inom ett land som är medlem i UPU eller sådant land underställt territorium
- b. Personliga frimärken är tillåtna förutsatt att de är tillgängliga för allmänheten
- c. Framärket måste vara giltigt som porto och enbart vara fäst på bildsidan av vykortet
- d. Frankotecken som klippts ut från postala helsaker kan användas, förutsatt att de är tillåtna som frankering av den utgivande postförvaltningen
- e. Ej tillåtet:
 1. Lösenmärken
 2. Förhandsstämplade märken
 3. Fiskala märken

4. Märken som strider mot ”UPU:s etiska regler”
 5. Tjänstefrimärken, undantaget de som är tillgängliga för allmänheten (FN, UNESCO, Europeiska rådet etc)
 6. Frankotecken framställda via dator av enskild brukare
- f. Frimärken utgivna av postoperatörer som godkänts av ett lands regering
 - g. Endast ett frimärke får finnas på vykortets bildsida
 - h. Före 1978, då de internationella reglerna för maximafilateli godkändes, accepteras maximumkort med flera frimärken om ett av dem överensstämmer med bilden på vykortet
 - i. Om ett frimärke har flera motiv, sekundära motiv eller bimotoiv, måste varje motiv i görligaste mån behandlas separat
 - j. Frimärket (eller souvenirarket det tillhör, om detta satts på kortet), får inte vara större än en fjärdedel av kortets yta
 - k. Om samma tema visas på flera sammanhängande frimärken, kan dessa visas på ett kort. Men om endast ett frimärke i en sådan sammanhängande serie an knyter till temat, får endast detta märke visas på kortet
 - l. Det är tillåtet att använda förbetald illustrerad frankeringsetikett från en automat på kortets bildsida
 - m. Följande prioritetsordning gäller:
 - frimärke utgivet av en angiven postoperatör (postförvaltning) som en framträdande utgåva i dess filatelistiska program, eller med ett tydligt sekundärt syfte
 - därefter personligt frimärke, och sist
 - frimärke utgivet av en postoperatör (godkänd av postförvaltningen).

3.2 Vykortet

- a. Vykortets mått måste vara i överensstämmelse med UPU:s bestämmelser. Endast fyrkantiga eller rektangulära vykort som är tillgängliga på marknaden accepteras emellertid, förutsatt att två sådana kan rymmas på ett blad i A4-format. Det är inte tillåtet att minska formatet på vykortet
- b. Bilden ska visa största möjliga överensstämmelse med frimärkets motiv eller med ett av dess motiv om det finns flera
- c. Vykort med avbildningar av frimärken, det vill säga med perforering, valörbeteckning och landsnamn, är inte tillåtna
- d. Bilden ska framhäva frimärkets motiv. Vykort kan ha marginaler och en text som direkt an knyter till motivet
- e. Gamla vykort kan på bildsidan ha ett fält för korrespondens. Undantaget sådana gamla vykort, anses maximumkort vara bättre ju större del av kortet som täcks av bilden
- f. Vykortet ska om möjligt vara till salu före frimärkets utgivning
- g. Vykort med flera bilder eller med hologram är inte tillåtna
- h. Följande saker kan inte användas för maximumkort: collage, urklipp, privata foton på fotopapper, fotokopior i färg eller svartvitt, fotomontage, teckningar och dokument speciellt framtagna för frimärksutgåvan som framställts privat på fotopapper med hjälp av dator.

3.3 Stämpeln

- a. Stämpeln ska ha anbragts av en av posten godkänd serviceenhet
- b. Stämpelmotivet och/eller texten ska liksom avstämplingsorten ha ett samband med frimärkets och vykortets motiv, eller med anledningen till frimärksutgåvan (arrangemang, välgörenhetstillställning, temat för frimärksutgåvan)
- c. Stämplor som anbragts av en filatelistisk serviceenhet accepteras, förutsatt att det i stämpeln finns anknytning till orten

- d. Stämplor med enbart landsnamn som anbragts av mindre länders filatelservice är tillåtna
- e. Ju närmare sambandet är mellan temat och stämpelns bild och/eller text, desto större är samstämmigheten
- f. Ordinarie poststämplor utan bild kan användas förutsatt att de anger avstämplingsortens namn och att anknytningen till platsen uppfylls
- g. Avstämplingen ska ha skett inom frimärkets kurseringstid och så nära dess utgivningsdatum som möjligt
- h. StämpeIn med postanstaltens namn och datum måste vara tydlig
- i. Både stämplor som anbragts för hand och maskinstämplor måste vara fullständiga och binda frimärket till kortet.

3.4 Indelning av exponaten

Maximafilateliexponat kan indelas efter:

- a. Land eller grupp av länder med geografiskt, historiskt eller kulturell samhörighet
- b. Specialområde eller studie
- c. Motiv/tema.

3.5 Varianter

I följande tre typer av exponat kan varianter av maximumkort visas samtidigt, det vill säga maximumkort med samma frimärke använt på olika vykort, med olika stämplor, men alltid med reglerna om samstämmighet uppfyllda.

- Om exponatet inte enbart omfattar varianter av maximumkort ska endast ett begränsat antal sådana visas för att inte skapa obalans i exponatet eller visa brist på material
- Två varianter av maximumkort per ram anses normalt utgöra maximum
- Avvikande datum i två i övrigt lika stämpelavtryck är inte tillräckligt för att betraktas som varianter.

3.6 Inledningsblad, plan

Exponatets första blad ska vara en introduktion/ titelblad. Det måste innehålla:

- Exponatets titel
- Kortfattad, korrekt och saklig allmän information om ämnet
- Beskrivning av syftet med exponatet
- Beskrivning av exponatets omfattning
- Plan över exponatets struktur – kapitel, avdelningar etc – inte en beskrivning ”ram för ram” eller ”blad för blad”. En innehållsförteckning eller en beskrivande text är inte tillfyllest
- Förteckning över utställarens egen forskning inom ämnet (med referenser till artiklar eller litteratur)
- Förteckning över den viktigaste referenslitteraturen.

4. Bedömning av exponat

Bedömningen av exponat görs av en jury godkänd för maximafilateli (GREX sektion V).

Vid bedömningen av maximafilateliexponat tillämpas följande allmänna kriterier (se GREV artikel 4.2):

1. Bearbetning	20 poäng – se GREV artikel 4.5
2. Filatelistisk betydelse	10 poäng – se GREV artikel 4.6

3. Filatelistisk och allmän kunskap, personlig studie och forskning	35 poäng – se GREV artikel 4.7
4. Kvalitet	10 poäng – se GREV artikel 4.8
5. Sällsynthet	20 poäng – se GREV artikel 4.8
6. Presentation	5 poäng – se GREV artikel 4.9
Totalt	100 poäng

Utställare ska observera att det är nödvändigt att noga beakta de olika aspekter som tillsammans kan maximera belöningen för exponatet.

Nedan ges några exempel på de grundläggande faktorer som gäller respektive kriterium.

4.1 Bearbetning (20 poäng)

Bearbetningen visar utvecklingen av det valda ämnet.

Vid bedömning av bearbetningen beaktar juryn:

- En logisk utveckling som är lätt att följa
- Hur komplett materialet är i förhållande till exponatets omfattning
- Tydlig och kortfattad text
- En balans i exponatet för det valda ämnet

Kontroll sker att exponatet:

- Har ett inledningsblad eller titelblad som
 - anger syftet med exponatet
 - anger exponatets omfattning
 - har en plan
 - anger de viktigaste litteraturreferenserna
- avspeglar den redogörelse som lämnats på inledningsbladet vad gäller titel, syfte, omfattning och plan
- utvecklats som anges i planen
- har bladrubriker som underlättar förståelsen av bearbetningen
- har en naturlig början och slut på exponatet
- inte innehåller duplicerat material (utfyllnad).

4.2 Betydelse (10 poäng)

Exponatets betydelse hänger samman med:

- svårigheten att utveckla det valda temat, satt i relation till tillgängligt material
- hur snävt det behandlade temat är.

4.3 Filatelistisk och allmän kunskap (20 poäng), personlig studie och forskning (15 poäng) – totalt 35 poäng

4.3.1 Filatelistisk och allmän kunskap visas genom valet av objekt i exponatet samt tillhörande text och dess innehåll.

Personlig studie visas genom korrekt beskrivning av objekten i exponatet.

Personlig forskning innebär att nya fakta presenteras som hör samman med det valda ämnet. När presentationen av nya fakta framgår tydligt kan en stor del av de totala poängen ges för detta.

4.3.2 Informationen får inte dominera över det visade filatelistiska materialet. En väl genomtänkt plan kan innebära att långa beskrivningar undviks i exponatet.

4.3.3 Filatelistisk och allmän kunskap:

Urvalet av objekt speglar kunskapen om det valda ämnet, om frimärkena, stämplarna och vykortet.

- a. Kunskaper om frimärkena bedöms efter vad som framgår av tillhörande text: (utgivningsanledning och -ändamål, och utgivningsdatum, typ av frimärke, varianter, sista giltighetsdag...)
- b. Kunskaper om poststämplarna omfattar olika stämpeltyper, användningstid och beskrivning av varför stämpeln använts (ort, illustration, text...). Alla försök att förbättra ett stämpelavtryck betraktas som förfalskning.
- c. Kunskaper om vykortet bedöms utifrån samstämmigheten med frimärkets tema, dess kvalitet och sällsyntheten.
- d. Förfalskningar är inte tillåtna i ett exponat – utställare rekommenderas att äkthetspröva tveksamma objekt.

4.3.4 Forskning inom maximafilateli grundas på fakta om samstämmighet mellan ämnet, orten och tidpunkten.

- **Överensstämmelse mellan de ingående delarna** är det viktigaste kännetecknet för ett maximumkort. Överensstämmelsen mellan motivet på frimärket och motivet på vykortet ska vara så nära som möjligt och väl synlig.
- **Överensstämmelse gällande plats** kräver ett samband mellan namnet på platsen eller området, så som det framgår av stämpeln, och motivet på frimärket och vykortet. Förstadagsstämpel kan endast användas om den stämmer med de här angivna villkoren.
 - a. För minnesmärken, landskap och platser finns det enbart en möjlighet till erforderlig samstämmighet. Det är det ställe där minnesmärket, landskapet eller platsen är belägen. Om orten inte har eget postkontor, ska det väljas som betjänar orten, alternativt det som ligger närmast.
 - b. Om motivet är en person, ska stämpeln väljas från den ort som har samband med personens födelse, död, begravning, arbete eller aspekter på dennes verksamhet eller eftermäle. När ett frimärke specifikt uppmärksammar en sådan händelse, är en stämpel från den ort där händelsen inträffade att föredra.
 - c. Om frimärket ges ut med anledning av en händelse, ska stämpeln komma från en ort som har samband med händelsen ifråga.
 - d. Om frimärket visar ett flygplan, ett tåg eller ett fartyg, ska stämpeln komma från en ort där det finns en flygplats, en järnvägsstation, en hamn eller från ett postkontor ombord som har en direkt anknytning till färdmedlet i fråga.
 - e. Maximumkort som visar en sportaktivitet är bättre om de stämplas i en ort där aktuell sport utövas.
 - f. Maximumkort som visar konstverk (såsom målningar, skulpturer, mosaiker, emaljer, blyglasfönster, fresker, gobelänger) och rent allmänt, föremål i museer eller konstsamlingar, kan stämplas antingen på den ort där föremålet befinner sig eller på den ort där det skapades. Stämplor från andra platser är tillåtna om de uppmärksammar en utställning eller annat arrangemang som har samband med verket. När ett konstverk är integrerat med ett minnesmärke (skulptur, fresk, blyglasfönster, mosaik etc) ska stämpeln vara från det postkontor som är närmast den plats där minnesmärket är beläget.
 - g. Om frimärket uppmärksammar en händelse eller visar ett landskap eller minnesmärke i ett annat land, kan inte maximumkort framställas, eftersom överensstämmelse av plats saknas helt.
 - h. Stämplor från postkontor som ett land upprättat i ett annat land (t.ex. vid en frimärksutställning eller annat arrangemang) är tillåtna.

- i. Stämpeln är speciellt intressant om den använts på en ort med nära samband med temat, och därmed fullständigt sambandet mellan ämne, plats och tidpunkt, särskilt om den använts en kort tid.
- **Överensstämmelse i tid** dokumenteras med poststämpelns datum, som ska ligga inom frimärkets giltighetstid.

4.4 Kvalitet (10 poäng)

Maximumkortet ska vara i bästa möjliga kvalitet – vilket gäller frimärket, vykortet och stämpeln.

4.5 Sällsynthet (20 poäng)

Ett maximumkorts sällsynthet beror på:

- den relativa sällsyntheten men inte värdet av var och en av kortets tre beståndsdelar
- svårigheten att åstadkomma maximumkortet och/eller dess ålder.

Indelning av korten sker i tre perioder beroende på ålder:

A. Före 1946, det år den första definitionen av ett maximumkort publicerades

B. Från 1946 till 1978

C. Efter 1978, det år FIP godkände det första reglementet för maximumkort.

Juryn bedömer också:

- hur enkelt det är att duplicera exponatet
- om sällsynta frimärken finns på maximumkortet
- sällsynta stämplor.

4.6 Presentation (5 poäng)

Presentationen av ett exponat ska visa materialet på bästa sätt och ge ett gott intryck. Därför:

- a. undvik färgat papper
- b. försök undvika onödigt enformig uppställning
- c. maximalt två kort per A4-sida
- d. undvik halvtomma eller överlastade blad, samt överlappande kort
- e. texten ska vara kortfattad och lättläst.

5. Tillämpning

- Dessa riktlinjer har godkänts av FIP-kommissionen för maximafilateli i Bangkok den 1 december 2018 och av FIP-styrelsen i Buenos Aires den 28 augusti 2019 samt fastställts av FIP-kongressen i Jakarta den 9 augusti 2022
- Riktlinjerna träder i kraft från detta datum
- I händelse av olikheter i texten beroende på översättningen ska den engelska texten gälla.